

Et par århundrede i kristendommens tjeneste.

John Lange fortæller om sin slægt, og hvorledes den har været forbundet med Ørsted sogn og kirke.

Der skrives "jeg" og "mig" for overskueligheden, men "mine" forfædre er selvfølgelig også mange andres forfædre, hvorfor det er muligt for mange at koble sig på nærværende historie.

Det startede i Vester Åby på Sydbyn, hos min 12 x tipoldefar fribonden Laurids Bonde, der omkring 1490 fik en søn ved navn Jesper Lauridsen.

Jesper Lauridsens liv formede sig i en turbulent tid med reformationen der kom fra Tyskland til Danmark, så i 1537 besluttede Jesper Lauridsen, denne ærlige bonde og gudfrygtige mand, at hans to sønner Laurids og Jørgen skulle i Herrens tjeneste, hvorefter han solgte slægtsgården i Vester Åby, for at købe Klingenberggaard, nabo til Odense domkirke. Thi Jesper Lauridsen havde ladet sig vide at man i Odense havde indrettet en god skole med gode lærere.

Ad åre medførte det at skolens rektor Christen Schytte sendte begge sønnerne Laurids og Jørgen Jespersøn til akademiet, hvor de blev præster og hermed var kursen lagt for de næste mange generationer.

Om sønnen Jørgen Jespersen er ikke meget viden, hvorimod broderen Laurids Jespersen (1522 – 1604) (min 10 x tipoldefar) er godt beskrevet. Laurids blev provst i Espe-Vantinge i Salling Herred ca. 1551 og han blev far til mange børn, vist nok 19 i alt, med to hustruer.

En af Laurids Jespersens mange børn er min 9 x tipoldefar Jørgen Lauridsen (1567 – 1648). Jørgen står beskrevet som kapellan hos sin far i Espe- Vantinge og år 1600 bliver han kaldet til sognepræst i Søllinge og Hellerup.

Jørgen Lauridsen giftede sig med Maren Andersdatter Geed (1567 – 1639), med hvem han blandt andet fik sønnen Hans Jørgensen Søllinge (1597 – 1679), min 8 x tipoldefar.

Med Hans Jørgensen Søllinge starter en begivenhedsrig historie som udspiller sig over flere generationer og med Ørsted Kirke som centrum. Folk der har været i Ørsted Kirke har næppe kunne undgå at se mindstenen over Hans Jørgensen Søllinge m.fl., som er placeret på væggen i våbenhuset, lige inden for døren.

Hans Jørgensen Søllinge blev f. 13.maj 1597 og blev ordineret til sognepræst i Ørsted 8. januar 1626, 28 år gammel. Som traditionen bød sig, giftede H. J. S. sig med enken efter den afdøde sognepræst, Kirstine Andersdatter.

Det skal her indskydes at Kirstine Andersdatter, var kommet til præstegården som hustru til sognepræst Hans Jørgensen Stage og da han gik bort 1616, giftede hun sig med efterfølgeren sognepræst Bertel Thorsen Ribe, med hvem hun fik to sønner. Bertel Thorsen Ribe døde efter kun 10 år i embedet, hvorfor Hans Jørgensen Søllinge blev den nye sognepræst og således samtidig Kirstine Andersdatters tredje ægtemand.

Hans Jørgensen Søllinge og Kirstine Andersdatter fik sønnen Christoffer Hansen, om hvem der skrives:

"Deres søn Christoffer Hansen optog på sin faders regning 10 daler hos en bonde, og derpå uden forældrenes vidende og vilje rejste sin vej, så ingen hørte noget fra ham i lang tid, endelig efter mange års forløb fik man at vide, at han var i Ostindien, hvor han var bleven en rig og anselig mand, og fandtes der endnu for få år siden i sognet et brev fra ham til hans venner, hvori han skriver sin lykke og søger at overtale dem til at træde i hans fodspor."

Hans Jørgensen Søllested og Kirstine Andersdatter levede endnu sammen 26. september 1644.

Efter Kirstine Andersdatter går bort, gifter Hans Jørgensen Søllinge sig med Maren Mikkelsdatter Arctander (min 8 x oldemor).

Maren Mikkelsdatter Arctander er datter af sognepræsten i Gelsted Mikkel Pedersen Arctander, som er nevø til Biskop af Fyn, Lolland og Falster, Hans Mikkelsen.

Maren blev døbt i Gelsted Kirke d. 20. juni 1637 af Biskoppen, som også havde forestået Mikkel Pedersen Arctanders bryllup med Maren Pedersdatter i Gelsted Kirke. Biskop Hans Mikkelsen og nevøen Mikkel Pedersen Arctander havde et nært forhold,

Hans Mikkelsen var vel nærmest protektor for Mikkel, efter Mikkels far, Hans Mikkelsens bror Peder Mikkelsen døde. Forholdet mellem Hans Mikkelsen og Mikkel Pedersen Arctander er gentagne gange bekræftet i Hans Mikkelsens dagbog. Hans Mikkelsen skriver d. 7. december 1632 "Jeg fik brev fra Ribe fra Mikkel Pedersen, hvori han blandt andet søgte om, at fru Ellens stipendium måtte tildeles ham."

D. 8. december 1632 skriver Hans Mikkelsen ligeledes i sin dagbog "Fru Ellen lovede min Mikkel stipendiet."

Den omtalte "fru Ellen" er selvfølgelig Ellen Marsvin, hos hvem Hans Mikkelsen i sine yngre dage var tjenende som hus-prædikant. Ligesom han havde til opgave at undervise datteren Kirstine Munk i tysk og fransk. Siden da udviklede fru Ellen og Hans Mikkelsen et varmt og respektfuldt venskab.

Om min 10 x tipoldefar Peder Mikkelsen er min viden ret begrænset, jeg ved at han boede i Norge og at sønnen Mikkel Pedersen Arctander er født i Norge, her af det tiltagede navn Arctander, hvilket skulle betyde nord fra.

Sognepræst i Ørsted, Hans Jørgensen Søllinge og hustru Maren Mikkelsdatter Arctander.

Lørdag d. 30. januar 1658 gik den svenske hær over isen på Lillebælt ved Ivernæs (Wedelsborg) og Fønsskov, de danske landeværnsfolk måtte opgive kampen mod den svenske overmagt og derefter lå Fyn frit for svenskernes udplyndring og Ørsted gik ikke forbi, heller ikke kirken eller præsten. Om Hans Jørgensen Søllinge skrives:

"Hr. Hans fristede den skæbne, at han ved ildebrand mistede sin præstegård, den han igen 1633 opbyggede, som årstallet over porten viser, der siden er blevet bevaret, skønt gården er ombygget. Han blev i den svenske feide udplyndret, ilde medhandlet og ophængt ved håret under bjælken, hvormed de ville tvinge ham til at åbenbare, hvor hans penge var gemt, da han dog ingen havde. Til hvilken hårde medfarts minde en del af de gamle afrykte hår, blev hængende på stedet nogle år."

Fra Blochs præstehistorie 1789.

Hans Jørgensen Søllinge og hans anden hustru Maren Mikkelsdatter Arctander fik mindst to børn, en søn, Michel (Mikkel) Hansen Arctander f. 1663 d. 1713 (min 7 x tipoldefar). Og en datter Kirstine Marie Hansdatter f. ca. 1675 og d. 1743.

Hans Jørgensen Søllinge bestred sit embede som sognepræst i Ørsted fra 1626 frem til 1679, fuldtallige 53 år, efterfulgt af hans kapellan Hans Pedersen Langkilde som traditionen tro også ægtede H. J. S.'s enke Maren Mikkelsdatter Arctander.

Den gode mand Hans Pedersen Langkilde havde desværre før sin tid som præst, erhvervet sig en gæld og da kreditorerne erfarede om Hr. Langkilde's overtagelse af boet efter Hans Jørgensen Søllinge, måtte enken

opleve at måtte aflevere det lidet der måtte være tilbage således gælden var udlignet. Om Hans Pedersen Langkilde lyder at han var en hædersmand, således beskrevet af stedsønnen Michel (Mikkel) Arctander.

Hans Pedersen Langkilde var sognepræst i Ørsted fra 1680 til 1688, hvor efter embedet blev overtaget af Hans Jørgensen Søllinges og Maren Mikkelsdatter Arctanders søn.

Michel (Mikkel) Arctander (min 7 x tipoldefar) Michel Arctander var sognepræst i Ørsted fra 1688 frem til 1713. Sammen med hustruen Kirstine Villadsdatter, fik han flere børn, hvor den ældste pige, Anna Margrete Mikkelsdatter, blev gift med Jochum Nielsen Steen (1680 – 1733) (min 6 x tipoldefar).

Sidstnævnte overtog efter svigerfaderen præsteembedet 1713, hvilket han varetog til sin død i 1733. Endnu engang fulgtes traditionen og Anna Margrete Mikkelsdatter giftede sig med den efterfølgende sognepræst Henrik Markussen Monrad, sognepræst i Ørsted 1733 til 1767.

Med Anna Margrete Mikkelsdatter's bortgang i 1778 slutter min slægts tilstedeværelse i Ørsted præstegård, men præsteslægten fortsætter andre steder og ender først i min lige slægt da min 3 x tipoldemor, præstedatteren Johanne Marie Colding (1762 – 1838) gifter sig med godsejer Salomon Lindegaard af Lykkesholm. Johanne Marie Colding's bror Johan Henrik Colding fortsætter dog i præsteembedet som sognepræst i Gislev også kaldet Kongen af Gislev, men det er en helt anden historie.

Af John Lange

2018-07-23